

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΔΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας εἰς τὰ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασάγγαι εἰς τὴν χόρον ὁμῶν ὑπερβολῶν καὶ διὰ τοῦ Οὐκουμηνικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἕριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ Ἐσωτερικὸς Ἐτησίᾳ . . . . . δρ. 16.— Ἐξάμηνος . . . . . > 8,50 Τριμήνου . . . . . > 4,50 ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησίᾳ, δολλάρια 4		Ἐξωτερικὸς Ἐτησίᾳ . . . . . δρ. 20.— Ἐξάμηνος . . . . . > 10,50 Τριμήνου . . . . . > 5,50		ΕΚΔΙΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879 ΙΑΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΣΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ	ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ Ἐσωτερικ. Λεπ. 40 Ἐξωτερ. Λεπ. 46 Φύλλα ἀρονθουμένων ἐτῶν ἐπίσης Λεπ. 40 ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ Ὅδου Ἐλευθέρου δρ. 35 παρὰ τὸ Βαρκάνειον Ἔτος 48ον.— Ἀριθ. 19
---	--	---	--	--	--

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ

(ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'. (Συνέχεια)

Ὁ θυμὸς τοῦ ὄλοσνα μεγάλωνε. Τὰ ἴδια τοῦ τὰ λόγια τὸν μεθοῦσαν καὶ τώρα ἐρώναζε:

— Ἀκούς ἐκεῖ, καλέ, μὲ τὴν πρόφαση πὼς δὲν ἔχουν χρήματα, καὶ σοὺ παίρνουν τὸ πράγμα σου καὶ νὰ σοὺ δίνουν κατὶ παλιόχαρτα!.. Τί νὰ τις κάνω ἐγὼ αὐτὲς τίς σιχαίνουσες;.. Ἄ, ἦλθε τὸ τέλος τοῦ κόσμου, ἡ συντέλεια, ἡ καταστροφή! Ὁ Θεὸς κ' ὁ Διάβολος νὰ βάλουν τὸ χέρι τους!

Τῆ στιγμῇ ἐκεῖνη ἀνοίξε ἡ πόρτα κ' ὁ κύρ Σανσονῶ σήπασε τρομαγμένος. Ἄλλα συνῆλθε ἄμα εἶδε πὼς ἦταν ἡ γυναῖκα του.

— Μοῦ ἔκοψες τὸ αἷμα, καί-μένη!.. ψιθύρισε.

— Μὰ καὶ σὺ μὴ μιλάς ἐτσι, τοῦ ἀποκρίθηκε ἡ κυρὰ Νικόλαινα. Τὸ ξέρεις πὼς θὰ βρῆς κανένα μελᾶ; Παραφρονᾶζεις καὶ σὰ κοῦνε ἀπὸ τὸ μαγαζί.

— Ἦταν ἄνθρωποι μέσα; ρώτησε, ἀνήσυχος πάλι, ὁ κύρ-Σανσονῶ.

— Ὅχι, δόξα σοι ὁ Θεός!.. δὲν ἦταν ψυχὴ. Μὰ τί τὰ θές! Ἐδῶ κ' οἱ τοῖχοι ἔχουσι αὐτιά.

Δὲν σωμαίνεις λοιπόν; Θέλεις νὰ τὴν πάθης σὰν τὸν γείτονα τὸν κύρ-Μπαλιφός, πού τὸν πήραν τέσσαρες στρατιῶτες, με τίς μπαγιονέττες, καὶ τὸν πήγαν στὴ φυλακὴ; Ἐ, ξέρεις τί ἀπέγεινε...

Ἄλλῃθια, ὁ κύρ-Μπαλιφός εἶχε συλληφθῆ, γιὰ τὴν αὐτὸς τὰ εἶχε μὲ τὴν Κυβέρνηση κ' ἔλεγε πὼς «ὅλ' αὐτὰ τὰ παλιόχαρτα δὲν ἀξίζουν ὅσο ἐν' ἀσημένιο τάλλαρο μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Βασιλιά!» Κάποιος τὸν ἀκούσε, τὸν καταδάσε, τὸν ἐπίασαν, τὸν ἐδίκασαν καί, οὔτε πολὺ οὔτε λίγα, τὸν καταδίκασαν σὲ θάνατον σὰν ἀντιδραστικὸ, ἀριστοκράτη.»

Τὸ Ἐπαναστατικὸν Διχαστήριον δὲν ἐχωράτευσε καλὸν τὸν καιρὸ καὶ γι' αὐτὸ ὁ κύρ-Σανσονῶ, ἄμα τοῦ θυμίσαν τὴν τύχη τοῦ γείτονα του, ἐγεινε χλωμὸς. Καὶ σήπασε.

Αὐτὴ ἦταν ἡ «Τρομοκρατία», ἡ ἱστορικὴ, πού βασιλευσε τότε στὴ Γαλλία.

Μὲ τὴν παραμικρὴ ὑποψία, ὁ λαὸς ὅλος σηκωνόταν ἐναντίον ἐνὸς ἀνθρώπου μὲ τὴν παραμικρὴ ὑποψία, οἱ δικαστὲς τὸν καταδίκαζαν σὲ θάνατον. Ἐγειναν τότε οἱ πιερίφρικτὲς

Ἐ Αναγκάσθηκε νὰ πιάσῃ τὸ ἄλογο ἀπὸ τὴν χαιτή... (Σελ. 146, στ. β'.)

ἀδικίες, ἀπ' ὧσες ἀναφέρει ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου. Ναι, μὲ ἀπὸ τὴν πολυτάραχὴ αὐτὴ ἐποχὴ ἄρχισε, ὄχι μόνον γιὰ τὴν Γαλλίαν, ἀλλὰ γιὰ ὅλη τὴν πολιτισμένην ἀνθρωπότητα, μιὰ καινούργια ζωὴ προόδου, φωτὸς, ἐλευθερίας.

Τὴν ἄλλη μέρα, ἡ Κατερίνα πῆγε στὸν συνταγματάρχη Βερναρδιὲ καὶ τοῦ ἀνακοίνωσε τὰ παράπονα, πού τῆς εἶχε κάμει χθὲς ὁ Γιάννης.

Ὁ ἀξιωματικὸς συναφρώθηκε. — Καλά, Κατερίνα, εἶπε. Ξερά! καλά! Θὰ ἴδω τί πρέπει νὰ γίνῃ.

Κι' ἀμέσως πῆγε στὸ γραφεῖο του, ὅπου ὁ μικρὸς γραμματικὸς, στὴ συνειδημένη του θέσῃ, ἐργαζόταν.

— Ὡστε λοιπόν, τοῦ εἶπε χωρὶς προαίμα, δὲν εἶσαι εὐχαριστημένος, ἔ; Ἐχομε καὶ παράπονζ!

Ὁ Γιάννης κοκκίνισε σὰν κεράσι καὶ σηκώθηκε ὀρθὸς.

Κατάλαβε πὼς ἡ Κατερίνα τὰ εἶπε ὅλα στὸ συνταγματάρχη καὶ θέλησε νὰ μιλήσῃ, νὰ δικαιολογηθῆ. Μὰ δὲν ἔβρισκε λέξεις:

— Ἐγὼ ναι... ὄχι... δὲν... συνταγματάρχη μου... ἔγω...

Τελος πάντων, μὲ ὅλη του τὴν προσπάθεια, δὲν κατάφερε νὰ βγάλῃ μιὰ φράση.

Ὁ Βερναρδιὲ δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ ἕνα χαμόγελο.

— Μάλιστα, εἶπε, ἔκανες παράπονα. Καὶ ξέρεις πὼς δὲν μᾶρῶσουν οἱ παραπονιάρηδες.

Καὶ καθὼς εἶδε στὰ μάτια τοῦ παιδιοῦ νὰνεβαίνουν δάκρυα, μαλάκωσε κ' ἐξακολούθησε:

— Καὶ πρῶτα-πρῶτα, παιδί μου, μᾶθε πὼς ἐμένα μᾶρῶσει ἡ εὐλικρόνεια.

«Ὅταν ἔχει κανεὶς νὰ ζητήσῃ τίποτα, θέλω νὰ τὸ ζητῆ ἀπευθείας καὶ ἁπλοῦς... Ἐγὼ ἐνόμισα πὼς εἶσαι πιά ἄνδρας, μὰ βλέπω πὼς εἶσαι ἀκόμα παιδί. Κι' ὅμως ἔχεις δύο εὐφημίες μωτὲς καὶ μιὰ τιμητικὴ σπάθη. Ἦ εἶναι κανεὶς στρατιῶτης ἢ δὲν εἶναι,— τὸ διάβολο!

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Αγαπητοί μου,

ΙΧΑ επιφορτισθή από το Φιλολογικό Τμήμα του Γυμνασίου Συνεδρίου να μιλήσω για τη δράση των συγχρόνων Έλληνιδων στη λογοτεχνία και στη Δημοσιογραφία. Κι αυτό μ' έλαμψε να καθήσω και να θυμηθώ μια-μια όλες τις γυναίκες, που από τις αρχές του περασμένου αιώνα, από την εποχή του Σολωμού ως σήμερα, έγραψαν ποιήματα, διηγήματα και δράματα. Είναι πολλές, πάρα πολλές. Για να τις αναφέρω όλες, με λίγα χαρακτηριστικά λόγια την καθενιά, αναγκάστηκα να κρατήσω το βήμα του Συνεδρίου, το περασμένο Σάββατο, τρία τέταρτα της ώρας. Μόνο σε μερικές, που έχουν κάμει σπουδαία λογοτεχνική εργασία, έσταμάτησα κάπως περισσότερο. Π. χ. στην Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου, την έξοχη διηγηματογράφου στην Αρσινόη Παπαδοπούλου, που τα παιδικά της διηγήματα και παραμύθια διαβάζονται κι από μεγάλους σαν άληθινά καλλιτεχνήματα και στην Ελισάβετ Μουτσάν Μαρτινέγκου, μια παλιά Ζακυνθινή, που πεθαίνοντας νέα 30 χρονών, άφησε ανέκδοτα 30 θεατρικά έργα!

Τόνομα αυτής της τελευταίας, οι περισσότεροι ίσως το άκουγαν για πρώτη φορά. Κι όμως η Ελισάβετ Μουτσάν Μαρτινέγκου είναι η σημαντικότερη γυναίκα φιλολογική μορφή στον περασμένο αιώνα, μια άληθινα μεγάλη Έλληνίδα. Κι αξίζει να την γνωρίσετε λίγο και σεις. Γεννήθηκε στη Ζάκυνθο στις 2 Οκτωβρίου 1801, —λίγα χρόνια δηλαδή μετά τη γέννηση του Σολωμού, —κι ήταν κόρη του άρχοντα Μουτσάν, που χρημάτισε γερουσιαστής κι έπαρχος Ζακύνθου επί Αγγλικής Προστασίας, και της Αγγελικής Σιγούρου, της παλιάς μεγάλης οικογενείας, που έβγαλε και τον Άγιο Διονύσιο. Κάποιος τώρα θα έμακάριζε τη μικρή αυτή Μπέττα, —έτσι την έλεγαν χαϊδευτικά, — που είδε το φως 'ς ένα τόσο τρανό και πλούσιο άρχοντικό, όπου θα είχε βέβαια όλα τα μέσα, όλες τις εύκολιες, να μάθη γράμματα, να αναπτύξη, να μορφωθεί 'σο ήθελε. Και όμως! Όλη η παιδική και νεανική ζωή της Μπέττας δεν εστάθηκε παρά ένας φοβερός αγώνας κατά των εμποδίων, που συνάντησε καθενιά η άδοξη, η ακοίμητη φιλομάθειά της. Πρώτο, γιατί ο πατέρας της, αυστηρότατος, «παλαιός», είχε την ιδέα πως η γυναίκα δεν χρειάζεται να μαθαίνει πολλά γράμματα. Και δεύτερο, γιατί το σπίτι των Μουτσάνων ήταν από τα λιγιστά της Ζακύνθου, που διατηρούσαν ακόμα ως εκείνη την εποχή, «το βάρβαρο, το απάνθρωπο κι άφύσικο ήθος, που θέλει τις γυναίκες ξεχωρισμένες από την ανθρωπότητα έταιρείαν».

Έτσι λέει η ίδια η Μπέττα στην Αυτοβιογραφία της, που δημοσιεύθηκε από το γυίο της, τον ποιητή Ελισάβετο Μαρτινέγκο, το 1881. Κι από την Αυτοβιογραφία αυτή, που είναι ένα λογοτεχνικό αριστούργημα, μαθαίνουμε πόσο υπέφερε, πόσο βασανίστηκε, πόσα μηχανεύθηκε, πόσα σφρίσθηκε η δυστυχισμένη αυτή Ζακυνθινή άρχοντοπούλα, κλεισμένη, φυλακισμένη 'ς ένα παλάτι, —χωρίς να μπορεί να ιδεί έναν άνθρωπο, χωρίς να μπορεί να βγί έξω, ούτε για να πάη στην Εκκλησιά, — έως να μάθη άπλη ανάγνωση και γραφή! Στην αρχή, φταίγανε τη μητέρα της, να της δείξη να κλαπεί κι 'ς το 'Οκτώηχι «τας έσπερας ημών εύχας»... Έπειτα τη γιαγιά της. Και μόνο αφού κατάφερε 'τσι — με τί κόπο, Θε μου! — να κουτοδιαβάξη, ο πατέρας της, με χιλιά παρακάλια, δέχθηκε τέλος πάντων να πηγαίη στο άρχοντικό ένας γέρος παπᾶς, να της κάνει μάθημα τακτικό.

Μα η Μπέττα έκαμνε τέτοιες καταπληκτικές προόδους, ώστε κι ο ίδιος πια ο πατέρας της αποφάσισε να τη βοηθή στα μαθήματά της κι αργότερα να της πάρη κι ανώτερο δάσκαλο, τον επίσης ιερωμένο Γεώργιο Ρωμαντζᾶ. Έτσι, πριν γίνη δεκαπέντε χρονών, η Μπέττα ήξερε στην έντελεια την Ελληνική, αρχαία και νέα, την Ιταλική, και αρκετά καλά τη Γαλλική, που αυτή πια την έμαθε μόνη της. Μπορείσε λοιπόν να καταβροχθίση όλη τη βιβλιοθήκη των Μουτσάνων, που ήταν πλουσιώτατη. Μια μέρα, επειδή είχε ξεχάσει ανά κάμη να μπάσουν το καναρίνι, ο πατέρας της την έμάλωσε δυνατά και της είπε «πώς τά γράμματα της έσήκωσαν το νού». Η Μπέττα πειράχθηκε κι έλαφε πολύ. Μα ούτε αυτή η νύκτα της άγρύπνιας, ούτε πολλές άλλες βασανιστικές νύκτες, που πέρασε για παρόμοιες αιτίες, δεν την έκαμναν νάφηση τάγαπημένα της γράμματα. Αγγόγυστα εργαζόταν και 'ς ό,τι την έβαζε η μητέρα της, σαν κορίτσι μὰ το βιβλίο δεν της έλειπε από το χέρι. Κι αργότερα ούτε η πέννα. Γιατί 'σο 'κανοποιούσε τη δίψα της μάθησης, 'σο διάβαζε τους κλασικούς Έλληνες και Ιταλούς, τόσο ξυπνούσε μέσα της το δαιμόνιο, το δημιουργικό. Κι η Μπέττα έγραφε. Πότε ελληνικά, πότε ιταλικά, όλο έγραφε... Μύθους, διαλόγους, ποιήματα, δράματα, τραγωδίες, κωμωδίες, διηγήματα, μελέτες, ό,τι θέλετε!

Τα έργα της τα έδειχνε πότε στο δάσκαλό της το Ρωμαντζᾶ, πότε στο θετό της τον Κομούτο, πότε 'ς άλλους γραιμματισμένους συγγενείς. Κι όλοι της τα επαινούνταν υπερβολικά. Αυτό της έδινε

θάρρος να εξακολουθή. Και τα συρτάρια της έγέμιζαν όλοένα χειρόγραφα. Όσο γι' αυτό, η έπιμογή της είχε κατανηκίσει την αντίσταση του πατέρα της: την άφινε τώρα να γράφη. Ίσως μάλιστα κι αυτός, από μέσα του, να θαύμαζε την κόρη του και να την καμάριζε. Μα τίποτα περισσότερο. Ούτε ιδέα να έκδοθουν ποτέ αυτά τα συγγράμματα! Η Μπέττα όμως, παρά να τα τυπώση, να τα παίξη στο θέατρο, να τα κάμη κτήμα κοινό, για να ωφελήση την κοινωνία, —την «άνθρωπινη έταιρεία» — κι να ποκτήση δόξα και τιμή... Και τότε σφρίσθηκε κάτι τολμηρό: Να φύγη από το σπίτι της κρυφά, να μπη στο βαπόρι, να πάη στην Κέρκυρα κι από κει στη Βενετία, όπου είχε κάποιους συγγενιστή, θα τους παρακαλούσε να την πάρουν... υπηρέτρια, και θα καθόταν ως που θα μάθαινε λίγο τον τόπο και θα έλεπε τί μπορούσε να κάμη. Μα είχε την ιδέα πως στη Βενετία θα μπορούσε πολλά και πολλά. Από μικρή, τότερ της ήταν να γίνη καλογορία. Μοναστήρια —λοιπόν για γυναίκες ή Βενετία είχε άφθονα. Ί έν' απ' αυτά θα κλεινόταν, για να εξακολουθήση ήσυχά τη φιλολογική της εργασία. Έπειτα η Βενετία είχε τυπογραφεία, ακόμα κι ελληνικά. Ί αυτά δεν τυπωνόταν τόσα ελληνικά βιβλία εκείνο τον καιρό; Έτσι η Μπέττα θα μπορούσε να τυπώση και τα δικά της. Τέλος η Βενετία είχε θέατρα. Θα της έπαιζαν λοιπόν τα δράματά της, που θα πᾶδινε πρώτα τα διαβάσουν οι μεγαλύτεροι ιταλοί κριτικοί, και μόνο αφού αυτό της τα έπεινούσαν, θα τα έδινε να παρασταθούν και να τυπωθούν. Τι δόξα τότε, τί τιμή, και γι' αυτήν και για την οικογένειά της και για τον τόπο της! Θα μπορούσε να μη της συχωρήση στο τέλος το κίνημα κι ο πατέρας της;..

Μ' αυτά τα σκεπτα και μ' αυτά τα σχέδια, η Μπέττα αποφάσισε να το σκάση από τη φυλακή της. Κι ένα βράδυ, η νέα άρχοντοπούλα, που ποτέ της άλλη φορά δεν είχε βγί απ' το σπίτι μονάχη, και που δεν έθγαινε μάλιστα παρά τρεις φορές το χρόνο, νύκτα, με τους δικούς της, για να πάη στη γειτονική εκκλησιά να κοινωνήση, πήρε τους δρόμους όλομύνηχη, κακοντυμένη επίτηδες σα γυναίκα του λαού και φορτωμένη ένα ζευγάρι, όπου είχε βάλει λίγα ρούχα, λίγα τάλληρα και «τα μαύρα της συγγράμματα» όπως τα λέει η ίδια... Για τη Βενετία!

Αλλά αυτή είναι μια άληθινα τραγική περιπέτεια, που πρέπει να σᾶς τη διηγηθώ έκτενέστερα απ' όσο θα μᾶς συχωρήσε σήμερα ο τόπος. Και θα το κάμω στο έρχόμενο, όπου θα τελειώσω και την τόσο ενδιαφέρουσα αυτή βιογραφία.

Σας λέω πάντα ΦΑΙΔΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ JULES VERNE

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ' (Συνέχεια)

— Λές, καπετάνιο μου, να φτάνη ως το πίσω μέρος της βραχοσειράς;

— Πολύ πιθανόν!

— Έστω! Ας υποθέσουμε πως αυτή η σπηλιά είν' ένας διάδρομος μέσα στο βράχο. Τόν περνούμε, φθάνουμε ως την άκρη, ξαναθαίνουμε στο φῶς. Τι θα βρούμε κει; Αμμους, βράχους, κάβους, θάλασσα. Κι ούτε τόση δά πρασιναδίτσα!

— Αδιάφορο, πρέπει να ιδούμε, είπε ο Φρίτς.

— Ας ιδούμε! Αποκρίθηκε ο ναύκληρος. Αυτό δεν θα μᾶς κοστίση τίποτα. Τα μάτια, λέγει ο λόγος, δεν πληρώνουν φόρο.

Ο πλοίαρχος, ο Φρίτς κι ο Φραγκίσκος ξαναγύρισαν τότε στο βάθος της σπηλιάς. Ο ναύκληρος που εφοδιάστηκε με πολλά μεγάλα κεριά, τους άκολουθήσ. Για να εύκολύνουν το πέραςμα, οι πρώτοι μεγάλωσαν ακόμα την τρύπα, βγάζοντας ακόμη κάτι πέτρες πεσμένες, που 'την έφραζαν. Έστερ' από εργασία ενός τετάρτου, το μέγεθος κείθηκε αρκετό. Γιατί ούτε ο πλοίαρχος ούτε οι σύντροφοί του δεν είχαν παραπαχύνει βέβαια στο νησάκι εκείνο... Μόνο ο ναύκληρος, έναν' εξαίρεση, γιατί είχε προδιάθεση στο πάχος, κι όλες οι στερήσεις κι οι αθλιότητες δεν τον εμπόδιζαν να ποκτήση ακόμα δυο τρεις ακόμα απότομα άφησε το Φλάγκ.

Μπήκαν λοιπόν όλοι στη δεύτερη σπηλιά και, με το φῶς των κεριών, την κοίταξαν καλά. Ήταν βαθύτατη από την πρώτη, στενότερη, αλλά μακριά ως εκατό πόδια. Να πούμε πῶς σωστά, ήταν ένας διάδρομος, δέκα-δώδεκα πόδια πλατύς και ψηλός άλλο τόσο. Ίσως νάταν κι άλλοι, που διακλαδίζονταν στο εσωτερικό του βράχου και σχημάτιζαν σαν ένα καθύρνωτο. Κάποια απ' αυτές τις διακλαδώσεις δεν μπορούσε άραγε νάφθανε ως το οροπέδιο, ως την κορυφή της βραχοσειράς, ή τουλάχιστο ως την αντίθετη πλευρά.

Το είπε πάλι ο πλοίαρχος Γκούλντ κι ο ναύκληρος αποκρίθηκε:

— Μπορεί, γιατί 'δχι... Και ποιος ξέρει μήπως ό,τι δεν καταφέραμε απέξω, το καταφέρουμε από μέσα;

Αμα προχώρησαν καμμιά πενήντα βήματα στο διάδρομο εκείνο, άπάντησαν έναν τοίχο, που τους άνάγκασε γά σταματήσαν. Κι αφού κοίταξαν με το φῶς όλη του την επιφάνεια, από το δάπεδο ως

το θόλο, έχασαν κάθε έλπίδα να εισχωρήσουν βαθύτερα μέσα στο βράχο, γιατί ο τοίχος εκείνος δεν παρουσίαζε παρά στεγές σχιμάδες, που μόλις χωρούσαν ένα χέρι. Αλλά και στα πλάγια τοιχώματα του διαδρόμου δεν φαινόταν κανέν' άνοιγμα, πουθενά!

Αφού τελείωσε η εξερεύνηση, ο πλοίαρχος Γκούλντ είπε:

— Όστε ούτε από δω δεν θα μπορούσαμε νάναυθούμε στην κορυφή.

Και βγήκαν απογοητευμένοι.

Τώρα τους φαινόταν πως ήταν ακόμα στενότερα κλεισμένοι, φυλακισμένοι 'ς εκείνη την άκρογαλιά!

Όσο ο καιρός άλλαζε, ο ούρανος σκεπαζόταν με σύννεφα, που πύκνωναν κα-

Οι άνδρες εργαζόταν για να ξεχωρίσουν τάκοκαϊδια... (Σελ. 149, στ. γ.)

θεμέρα και στις 22 Ιανουαρίου, το βράδυ, σηκώθηκε άερας δυνατός. Η θάλασσα όμως, κοντά στακρογιάλι, διατηρούταν ήσυχη. Μόνο πῶς πέρα φαινόταν τρικυμισμένη.

Την ίδια νύκτα ξέσπασε θύελλα, και κει απέξω από τη σπηλιά, έπεσε κεραυνός που τους εξέπνισε όλους.

Ο Φρίτς, ο Φραγκίσκος κι ο ναύκληρος σηκώθηκαν κι έτρεξαν στην είσοδο.

— Έδώ-δᾶ έπεσε ο κεραυνός, είπε ο Φραγκίσκος.

— Στην κορυφή του βράχου χωρίς άλλο, είπε ο Τζών Μπλόκ, κάνοντας λίγα βήματα έξω.

Τρομαγμένες, οι γυναίκες πετάχθηκαν κι αυτές.

— Σᾶ να μυρίξη καπνός... είπε η Τζέννυ στον άνδρα της.

— Ω, ναί!... Έκαμε ο Τζών Μπλόκ. Πήραν φωτιά τα φύκια!

— Που; ρώτησε ο πλοίαρχος.

— Έκει-πέρα, στα πόδια της βραχοσειράς.

Πραγματικώς, ο κεραυνός είχε ανάψει τα ξεροχόρτα εκείνα. Καϊγόνταν γρήγορα σαν άχυρα, έτρεξαν, σπινθήριζαν κι έχυναν πνιγρό καπνός 'ς όλο τέκρογαλιά.

Ο άνεμος βοήθουσε την πυρκαϊά.

— Πᾶνε τα ξύλα μας και τα κάρβουνά μας!.. φώναζε ο ναύκληρος.

— Δεν μπορούμε να σώσουμε τίποτα; ρώτησε ο Φρίτς.

— Αδύνατο! Απακρίθηκε ο πλοίαρχος. Η θάλασσα βέβαια, η ανεξάντλητη, θα τους έστειλε άλλα φύκια. Αλλά πῶς καιρός θα χρειαζόταν, για να μαζευθούν και να ξεραθούν στα πόδια της βραχοσειράς τόσο πολλά! Έκείνα που καϊγόνταν τώρα, ήταν μαζεμένα από χρόνια!..

Ί ένα τέταρτο της ώρας, η πυρκαϊά απλώθηκε 'ς όλο το άκρογαλιά και, εκτός από λίγους σωρούς στάκρωτρη, δεν έμνε πια τίποτα.

Η καινούργια αυτή κακοτυχία χειροτέρευσε τη θέση των ναυαγών.

— Δεν πάμε καλά!.. μουρμούριζε κι αυτός ο αίσιόδοξος πάντα ναύκληρος.

Την άκολουθη μέρα, που καλύτερησε κάπως ο καιρός, η πρώτη τους δουλειά ήταν να ιδούν αν η φωτιά είχε σεβασθή τα θαλασσόχορτα, που ήταν σωρευμένα στα πόδια των βράχων. Μερικά ναί. Κι οι άντρες εργαζόταν να ξεχωρίσουν τάκοκαϊδια και να μαζέψουν κόμπους άγκαλιές, που θάφθαναν για να περάσουν μια-δυό εβδομάδες.

Έπειτα πια ό,τι θα τους έφερε η θάλασσα.

Για να μη συμβή πάλι κανένα ξαφνικό, σκέρθηκαν να χρησιμοποιήσουν τη δεύτερη σπηλιά γι' αποθήκη και να κουβαλήσουν εκεί-μέσα ό,τι καλύτερο υλικό τους έμνε. Πρωτότερα, ο Φρίτς θέλησε να κάμη άλλη μια επίθεωση.

Και πήρε ένα κερι, μπήκε στη δεύτερη σπηλιά και προσχώρησε ως την άκρη.

Έκει, άξφωνα, αισθάνθηκε έναν άερα πῶς κρύο και συγχρόνως άκουσε σαν ένα σφύριγμα έξοκλούθητικο.

— Ο άνεμος, ψιθύρισε είναι ο άνεμος...

Πασιπάτησε τότε τον τοίχο και το χέρι του βρήκε μερικές σχιμάδες.

— Ο άνεμος, είπε πάλι. Φθάνει ως εδώ, όταν φυσᾶ βοριάς. Μα για να φθάη ως εδώ, θα πῆ πως μπορεί να περᾶ, είτε από την κορυφή του βράχου, είτε από τις πλαγιές. Όστε υπάρχει συγκοινωνία με το βορεινό μέρος;..

(Έπεται συνέχεια)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΠΟΤΕ ΜΗ ΜΕ ΕΞΑΣΗΣ!

[Σηί διάλεκτο τής Κύπρου]

*'Εσσι(ι) 'εαν φίδρον όμορφον
Μέ όλην βενετούλα
Κάλλιον πού(ι) τ'άλλα οδλα,
Πού(ι) σ'ούς κάμπους πού(ι) βλα-
'Απλώνει τ' οδλο άπλώνει [σιή
Το] δ'ένα μιολώνει (**)
Πού(ι) τ'σι σ' αλάτσα βρίσκειται
Σιά νύφη στολισμένον
Γυρτοκαμαρωμένον.

*'Εσσι 'εαν όνομα γλυτσόν πολλά
Τσαί θέλεις νά τ'ό μάθης;
Εύκολον πρ'άμμα, φίλε, νά
«Ποτέ μή με ξεχάσης!»

*'Ονειρον τής Κύπρου

(*) 'Εχει. (**) 'Από. (***) Μεγαλώνει.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ο ήλιος έδωσε και τό πρώτο
άστρο τρεμοφέγγει. Τό βουνό κι
ή θάλασσα σκοτεινιάσαν. Μεθυσ-
τική σκορπάται ή μρωδιά του
θυμαριού στη βροδινή γαλήνη.
Στό μιούφωτο βλέπεις άκόμα τό
υπερμιμώνα βράχια και τους
θάμνους που μπερδεμένον πέφτιον
ώς τή ρεμματιά. Κίττω, άφρισμέ-
να τό κύματα ξεσπούν, πρώτα
στούς θαλάσσοδαρμένους βρά-
χους, γιά νά λήθουν έπειτα νά κυ-
λισθούν στην ήσυχη άμμουδιά. Σε
λίγο βγαίνει τό φεγγάρι που κάνει
τη ρεμματιά με τίς νρασιζίες
μενεξέλα. Και τότε ανεβαίνει στά
χέλιη τό δρόμικον τραγουδι, που
έχει λέξ τό χρώμα τής ρεμματίας:
... γιά μήν φωνηού μέλιν τζαί
ν φωνηού ν φρενέ...

Σείριος

Γ Λ Α Ρ Ο Σ

Μέσ' άπ' τό δλόλευκα πανιά
μιάς μικρής γολέττας, που ό άνε-
μος τή σπρώχνει, τήν κυλά, τήν
λιχνίζει, ένα λευκό πουλί έπτάξα.
Είνας ένας γλάρος, ό σύντρο-
φος του ναύτη, με τό λευκό του
φτερωμα, με τό αιδέριο πέταγ-
μά του...

Έπτάξα και, με τίς δλόλευκες
και μακριές φτεροσύες του, που
τίς κουνάει όργά όργά, πότε
καταβαίνει ως τή θάλασσα και
βουτάει, γιά νά πιάση με τό κί-
τρινο ράμφος του κανένα ψάρι,
που γοργό σιζίζει τά γαλανά νερά
πότε τό κύμα, τό παιχνιδιάρικο,
τό τρελλό, τόν σκεπάζει, τόν
κρύβει, και γίνεται ένα με τόν άφρό
που τόν στεφανώνει, πότε ανε-
βαίνει ψηλά ψηλά και περνάει
άπό τίς απατήρες κορυφές τών
άποκορήνων βράχων ποτε πλη-
σιάζει τή μικρή γολέττα, που
σιζίζει τά γαλανά νερά και στέ-
καται σά κάταρτα περφηνας,
και πότε περταει δώθε-κείθε ά-
στατος, τρελλάς, βγάξοντας χα-
ρούμενες κραζιές, και λίγο-λίγο

χάνεται στο γαλαζιο τ' οφρανού
και τής θάλασσας.

Κι' εγώ, καθισμένος σ' αυτή
τήν άπομνηστική όσον τόν βλέπω
νά χάνεται στο γαλαζόν όφρανον,
νοιώθω τό σόμα μου άκόμα πιο
βαρύ και μιά λύπη μου σφιγγει
τήν καρδιά, ένας πόθος φλογερός
μα άπραγατοποίησης.

Αχ! νά μπορούσα νά πετάξω
σάν έκεινο τό δλόλευκο πουλί,
νά φτάσω ίσα μ' εκείνα τό χυ-
σοορόδινα συννεφάκια που κυνη-
γιούνται στο γαλαζόν οφρανό, νά
τρέξω κ' εγώ μαζί τους, νά μη
είμαι πιά καρφωμένος σ' αυτή τή
γη! Αχ λευκό πουλί μου, πόσο
σέ ζηλεύω!

Φιφή

Τ' ΑΔΕΡΦΑΚΙ ΜΟΥ

«—Στέφανε, Στέφανε, άδ'ό κι'έ-
γώ νά καήσω στο γαφειό σου, νά
μού δώρη; ένα βιλιο νά λέπω;»

Γύρισα τό κεφάλι μου και
βλέπω τό μικρό άδερφάκι μου - όμο
χοριάν - νά ήν άνοιξει τήν πόρτα
του γαφειού μου και νά έρχεται
μέσα, μ' ένα γέλιο σά χαλάκια
του. Τό κοίταξα γλαστός και:
«—Έλα δ'ό, τούλα. Πάρε τούτο
τό βιβλίο νά βλέπης τίς ζουρα-
φιές.» Τούδωσα ένα παιδικό ανά-
γνωσμα που εικονογραφημένο και τδ-
βαλα σ'ένα κάθισμα. Άρχισα τότε
νά ξεφυλλίζω τό βιβλίο και σέ
κάθε εικόνα που βρισκοσε, σταματού-
σα, τήν έβλεπα καλά και σιγά-σιγά,
σά νά φοβόταν, τήν φιλούσε και
γύριζε άλλο φύλλο.

Σέ λίγο, παίρνει ένα κολύβι,
πούταν στο τραπέζι και άρχίζει νά
τραβή γράμμες στο ξεφύλλο,
σά νά βελα νά γράψη κι' αυτό-
σάν έμένα.— Και έκανε κάτι ά-
προσδιόριστα σχήματα άστειότα-
τα. Έγύρισα τότε και τό κοίταξα,
που μ' έβλεπε φοβισμένο. Σά νά
κατάλαβε, ότι δέν έκαμε καλά νά
γράψη στο βιβλίο, κατέβασε τά
μουτράκια του. Τό πέρα τότε
στην άγκαλιά μου, του χάιδεψα
τά ξανθά μαλλιά του και τό φί-
λησα. Έπειτα τούδωσα ένα χαρτί
και τό μολύβι, λέγοντάς του, ότι
έκει μπορούσε νά γράψη όσο ήθε-
λε. Α, με τί χαρά τό πήρε!...
Κι' άρχισε πάλι τάπροσδιόριστα
σχήματά του τάστειότατα...

Στέφανος 'Αμ'ραντος

ΜΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ

'Αποφασίσαμε μ' ένα φίλο μου
νά κάμωμε μίαν εκδρομή ως στο
κτήμα μου. Έτοιμαστήκαμε άπό
βραδύς και τό πρωί, πριν σκάσει
άκόμα ό ήλιος, ξεκινήσαμε πε-
ζοί, έχοντας σύντροφο τό παιχτόν
αεράκι που μ'άς χάιδεσε άλαφρά
άεράκι.

Από όρες δρόμο που θα κάνα-
με ως νά φτάσωμε, γιά μ'άς δέν
ήταν εύλογο. Δυό πληθυσιά! Γιά
νά περάση ή όρη; σ'ό δρόμο,
γελούσαμε, λέγαμε — σάν μαθη-

ται—τά σχολικά, κ' έτσι ή πο-
ρεία μας ήταν ευάριστη. Απ'ό-
νω σ'ά γέλια, θυμηθήκαμε και τό
τραγουδι του Βασιλή: «Πουρνό
φιλει τή μάνα του, πουρνό ξε-
προβοδιέται.—Για σ'ας, βουγά,
με τούς γκορμετούς, λειβάδια με
τές πάγες...»

Μέ μ'ας μοιάζει, είπα του
φίλου μου. Με τή διαφορά που έ-
μεις πήμε σέ διασκέδαση, ένθ' έ-
κείνος σέ μάγες.
Όταν φτάσαμε, ό σέμπρος μ'ας
υποδέχτηκε με χαρά. Πήγαμε στο
σπίτι και καθίσαμε νά ξεκουρα-
στούμε. Μ'ας περιουήθηκε, ως τό
πούμε, πολύ μ'ας έφερε σταφύ-
λια, σύκα, μ' όπι άλλο είχε. Σε
λίγο, άνυπαμονώντας, σηκοδήκα-
με νά γυρίσωμε στο κτήμα. Πή-
γαμε σ' άμπελία, στις συνές,
στο μπουσιάνι, και καταλήξαμε σ'
ένα μεγάλο δέντρο, έλατο νομι-
ζο, όπου καθήσαμε στην ήσυχία
του, γιαι μ'ας είχε ψήσει ό ή-
λιος. Φιλοσοφήσαμε, λιγάκι, γε-
λάσαμε, και κατά τό μεσημέρι
ξαναγυρίσαμε στο σπίτι νά φάμε.

Όταν άρχισε νά σκοτεινιάζει, έ-
πιστρέψαμε στην πόλη. Τό βρά-
δυ, γοργίς γοργίς, έπεσα νά κοι-
μηθώ. Αύτη τήν ήμέρα διασκέ-
δασα πολύ και ποτέ δέν θα τήν
ξεχάσω. Είχα περάσει τόσο καλές
όρες κοντά στην άφραία φύση!

Κρίνος

ΤΕΤΡΑΣΤΙΧΑ

1.
Πάνω στον ταίγιο τόν πλατό,
μ'ά γισαμιά άπλώνει
Τό δλόλευκο μικρό κλαριά
με τούς λεπτούς άνθούς,
που κάθε δαλί δλοι μαζή,
ως κλίνουν τά μάτια,
μακριούς άφινουν πίσω τους
δρόμους εσθδιαστούς.

2.
Σέγγεται ό πράσινος κισσός
πάνω στο μαύρο φράχτη,
κι' άπό τ'όνο τό σιγύ,
δειλά, φέρισουν τά φύλλα,
Και λέω, ό φράχτης είμαι εγώ
που με σφιχτοκυκλώνει,
κι' ότι τά φύλλα τρέμουνε
άπό άνατριχίλα.

3.
Δέ θέλω φύλλα κίτρινα,
έξωρα, μαραμένα,
ανάμεσα σά πρόσινα
του άφαιου περβολιού...
Θέλω μακρυνά νά κοιτούνται
άπό τά διαλεγμένα,
σέ κόφτια, κινεση γωνιά,
μακριά άπό φως ματιού.

4.
Όσο κι' άν μου τόν κρύβετε,
νέφρη, τό γλυκόν ήλιο,
πυκνά, βανβιά, μαλβίγια,
πάντοτε αύτός γιά μένα
υπόρχει, φέγγει έκει ψηλά
και μου λαμπροφωτίζει
τή σκέψη μου, τό αγέμισμα μου,
πιστά και ζηλεμένα!

Νύσης 'Ανος

ΑΠ' ΤΟ ΚΑΘΟΚΑΙΡΙ ΜΟΥ

Η. ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

Όλα τά κορίτσια εδω εν' ευ-
θυμα, και πού πίντων πολύ ελ-
ικρινη. Έχουν εν' άνοιχτό και
καλόκαρδο ήθος που σέ κάνει νά
τίς συμπαθής. Δουλεύουν όλες όταν
είμαι μαζί τους, αίσθάνονται πως
είμαι μικρότερο, ταπεινότερο άπ'
αυτές ός είμαι πνευματικά άνο-
τερο τους, αυτό δέν είναι όφρέλι-
μο παρά σέ μένα ένθ' εκίνεης με
τή δουλειά τους μ'ας δίνου τό
ψωμι που τρώμε. Προχτές, άπά-
νησα μιά παρέα χωριατοί ούλες
στο δρόμο τής Στρατελίτσας που
γυρίζαν άπ' τό θέρος. Έπία
μαζί τους, ήδελα ν' άνακατευώ
μ' αυτές, μ'ά όλοι όσοι μ'ας χαιρε-
τούσαν έλεγαν ένα δυνατό και
πρόσχαρο γιά σ'ας στις εδθυμες
κι' ήλιασμένες σκεπάλες κι' ύ-
στερα μούβγοζαν άδέξια τό μαι-
ρισμένο ψάδινο καπέλλο τους.

Κάθε βράδυ γυρίζω άπ' τούς
περπατούς μου μ' ένα μπουκέτο
λιουλούδια στο χέρι, παροχτές γύ-
ορισα με μιά άγκαλιά. Όλα τά
κορίτσια έτρεχαν στις πλαγιές
και μούκορβαν δλόκληρα μάτια.
Κι' αίσθάνομουν πως αύτό δέν
ήταν ψεύτικο. σ' έλαοιχτα μάτια
έβλεπα ζωογραφισμένη τήν ευχα-
ρίστηση που αίσθάνομυταν γιαι τό
υποχρέωσαν.

Όλες τους θέλουν νά πάω στο
χωράφι μαζί τους. Α, μ' άρσσει ή
ίδια νά δουλέψω κι' εγώ κ'άπ' ό-
τόν ήλιο του καλοκαιριού, άκούον-
τας τό εδθυμα τραγουδι τους.

Κυθέρεια

Κ
Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ
... Η μητέρα σφιγγει τό παιδί
στην άγκαλιά τής και χύνει δά-
κρυμα χαράς.
Ο πατέρας, λίγο παρόμερο, ά-
κτινοβολεί κι' αύτός και δακρύ-
ζει. Βλέπουν, ξαναβλέπουν τό
μονακριβό τους παιδί, εδθυσιμέ-
νο!

Α, τί διαφορά άπό τήν άνα-
χώρηση ως τό γυρισμό!
Τό παιδί είχε φύγει φτωχό,
στενοχωρημένο, λυπημένο και
τήν ήμέρα εκείνη, ό πατέρας του
κι' ή μητέρα του έκλαιγαν άπό
λύπη.

Μά κόρα τό παιδί γυρίζει με-
γάλο, γερό, πλούσιο, χαρούμενο,
κι' όί γονείς γίνουν δάκρυα χα-
ράς γιά τήν εδτυχία του μονά-
κριβού τους.

Τί διαφορά! Όσο διαφέρει ή
μύρα άπό τή νύχτα.
Μά έτσι είναι ό κόσμος, έτσι
και στη ζωή, τή νύχτα διαδέχε-
ται ήμέρα.

Κάποτε όμως και τήν ήμέρα
νύχτα, τή χαρά λήπη. Γιατί άλ-
λοι πάλι φεύγουν πλούσιοι, χα-
ρούμενοι, εδθυσιμένοι, και γυρί-
ζουν φτωχοί, άρρωστοί, λυπημέ-
νοι, δυστυχισμένοι.
Έτσι είναι ό κόσμος!
Έρος τών Δολιανών

ΣΑΠΟΥΝΟΦΟΥΣΙΚΑ

Σαπουνόφουσινα...
Τήν πλάτνεις με τά χέρια σου,
με τήν πνοή σου, και τή βλέπεις
νά μεγαλώνη, νά μεγαλώνη, και
ν' ανεβατίνη ψηλά... Και γυρί-
ζει, γυρίζει, με χίλια χρώματα
κ'άπ' ότόν ήλιο... Κι' εκεί που
τήν θαυμάζεις με κρυφή χαρά,
κι' άπλώνεις τό χέρι σου, γιά
νά τήν πιάσης, έξαφνα σπάει
και διαλύεται με τό άέρα...

— Τό ίδιο κι' ή εδτυχία...
Σαπουνόφουσινα... Πλασμένη με
τή φαντασία του άνθρώπου, που
τήν κοιτάζει με τό μάτι τής
ψυχής του, ν' ανεβατίνη ψηλά κ'άπ'
νά λάμπη με χίλια χρώματα κ'άπ'
ότόν ήλιο τής νεότητος... Κι'
έκει που τρέχει με άπλωμένα χέ-
ρια, πριν τήν φθάσει, αύτή δια-
λύεται και χάνεται μεσ' στο κενό
τής πραγματικότητας... Και τά
χέρια σιγά-σιγά κ'άτεβαίνουν,
και τό βλέμμα γίνεται θολό, και
μένει ή άπογοήτευση...

Σαπουνόφουσινα...
Φριδόληνη
ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΠΝΕΥΜΑ
Ο Διδάσκαλος:—Ποιό είναι
τό αντίθετο του «χρηστός»;
Απόγονος του 21:—Άχρη-
στος!
Εστάλη από τ. Αφελ Γυμνασιόκαδος

Ο Νίκος άγόρασε μιά φούσκα,
άλλά από τό πολύ φούσημα, τού έ-
σπασε.
Κι' ό Τάκης του λέει με λύπη:
—Κοίμα! Άν είχες τόρα τό
πενήγνα λεπτά σου... θάγόραζες
άλλη μιά!

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ 'ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,
'Αθήνα, 6 'Απριλίου 1921
Στερεότυπον ο: Δέν άπαντώ
εις ερωτήσεις και άπορίες, ποθ
εθελω βρίσκει μαθέρας τήν άπάν-
τηση και τήν λένω στον "Οδηγό
του Συνδρομητού", άμα τόν δια-
βάση προσεκτικά. (Ιδε φυλ.1—3.)

ΤΟ Σέδδοτο, του Λαζέρου τήν Κυ-
ριακή, τών Βαθών, που τρώνε ψάρι
και καλιότι: ως τήν ήλλη Κυριακή, τρώ-
νε κίτωνα αυγό! Πέρασε και ή σαρκω-
σική, Τί γρήγορα, έ;
Δοξαομένο Κρητισόπουλο, σ' ευ-
χαριστώ πολύ γιά τό ξεσπέθωμα. Και
θέβαια που δά κατανικάς όλα τό εμπύ-
δια, άπου παίρνεις δύναμη «άπό τήν ά-
νεκάνητη αγάπη που μου έχει;» Α-
σκήσεις δημοσιεύω μιά άπό κάθε συλ-
λογή διαγωνισμένου, με τή σειρά τής
Κάνω έτσι τρεις τέσσερες φορές τό γυρο
τών συλλογών. Όσοτε ως τό τέλος τής
έξαμηνας; δημοσιεύονται τρεις-τέσ-
σερες του καθενός. Έκτός όταν εσ-
μιά συλλογή δέν υπάρχουν δημοσι-
εύομεσ ούτε τίνας. Όσο γιά τόν
«Δελιγριφο» που όου φυλλάδιου —
όποίος σημείωσε, είναι «Μετα-
γραμματοσιμ» και κατά λάθος έσδο-
φορή ή έτσι, —που άλλωτε τον έκδο-
μοσιεύω, γιά νά λές πως είναι άν-
τιγραφά!Οι καταγγέλιες πρέπει νά είναι
ακριβές και ώρισμένες.

Επιτόλη, έπέλεσα τίς παραγγε-
λιές σου και σ' ευχαριστώ πολύ γιά τό
ξεσπέθωμά και γιά τίς τόσο καλές δια-
βέσεις. Αμνήθηκα μόνο που υπέθεσε
βέως άπό κάποιο σφάλμα δικό σου δέν
άπάνησα σέ προηγουμένα γραμματά
σου. Μά ίσα-ίσα που άν έκαμε καν-
ένα σφάλμα, όθωνα κ'έως τρέπο γιά
νά τού τό πώ. Όχι, καλή μου, συμ-
πτωσί άπλή ήταν. Νά σου ζήση τό
νέο άδελφάκι, ό μικρός Παναγιώτης, που
σάς τό έστειλε ό Θεός γιά νάντακατα-
στής, τόν άλλον που πέ'αζε στους ου-
ραούς...

Κι' εγώ γάρηκα πολύ διά τήν εσο-
δό σου στην οικογένειά μας, Τρελλή
Χοροστρία. Θά είδες θέβαια πως αύτό
τό ψευδώνυμο σου έδιδάξα. Και μ'ήν
άμφιβάλλη πως θά αγάπη και σένα
όπως αγάπη έλα τό καλό μου παιδί.
Σού έστειλα β,τι εκήτησε. Γράφε μου.
Όχι θέβαια, 23 Μαρτίου, δέν επι-
τρέπεται νάντιγράφη κανείς άπό άλλα
περιοδικά και νά τά στέλγη γιά δικό
του στή Βελία. Υποθέτω όμως, ότι
τό κομμάτι εκείνο, γνωστό άνεκδοτό, ό
φίλος μας θά τό άκουσε κάπου και θά
τό έγραψε, χωρίς νά ζήτησε ήταν δη-
μοσιευμένο και σέ άλλο περιοδικό.

Μαθαίνω ότι σέ Σεβατοπούλειο δια-
γωνισμύ δύο μόνο ποιήτριες έλαβαν
μέρος: ή συνεργάτρια μου Σταυρούλα
Μαρκέτου και ή συνδρομητρια μου
Ευσυβία Δουκάκη. Και τόρα... σέ
ποιά νά ε'γρηθώ εγώ τό βραδειο; Ας
έίαι, τό ίδιο δά χωρύ όποιον άπό τίς
δύο και άν τό πάρη. Και κατά π'να
πιθανότητα, κάποια άπό τίς δύο θά
είναι γιαι δέν πιστευώ νά τό δώσουν
πάλι στον περσινό νικητή, που διαγω-
νίζεται και πέτος. Δίαι είναι σί νί-
κηται νά ιθένεται εκτός διγωνισμοσύ.

Ναι, Γοργή Φωροπούλα, αλλά ε'μια
χειλιών έαρ ου ποιεί; Γιά νά μπορή
νάποστομώης τούς ζένους, που σου λένε
έκ'έτσι: «μύ ο ή' Αρχαία. Έλλάς είχε
συγγραφείς και ποιητάς, όχι όμως—
δυστυχώς—και ή νέα», έπερε νά είχες
νά τους δείχνης μεταφρασμένα πολλά
έργα τής συγχρόνου μας Λογοτεχνίας.
Με τόν καιρό θέβαια θά γίνη κι' αύτό
γιαι ή λογατεχνία μας άρχισε νά προ-
σέγγεται και νά εκτεμάται. Γιά τήν ώρα
και σάν ένα καλό δείγμα, θά μπορούσε
νά δείχνης σούς ζένους, που ζέρνυ
'Αγγλικά, τήν «Ασάελη Ζωή» του
Παλαμά, μεταφρασμένη στην 'Αμε-
ρική άπό τόν κ. Αρ'στέιδη Φουτρίδη—
είναι ένας θαυμάσιος τόμος, με εκτενή
μελέτη τήν τόν ποιητή—καθώς και
μιά συλλογή νεοελληνικών εισηγημάτων
—Παλαμά, Ξενοπούλου, Παπαδιαμάν
ήν τόν ήλιο.

Κι' επειδή θυμηθήκα πάρα-πάνω τόν
Παλαμά, ές σάς πώ εδω πόσο πολύ
μου άρεσε ή μελέτη γιά τό έργο του,
—άπό τίς δια έξει τής Φοιτητικής
Συντροφίας, —που έκατα' ό συνεργάτης
μου κ. Ι. Μ. Παναγιώτοπούλου. Είναι
ίσως ή καλύτερη κριτική που έγενε ως
τόρα στην 'Ελλάδα γιά τό μεγαλύτερο
τη ποιητή. Κι' επειδή τό ένα θυμίζει
τάλλο, προσέβω, ότι έπίσης θαυμάσια
άνέλυσε, στην τελευταία του διάλεξη, τό
έργο του 'Αλεξάνδρου ποιητού Κ. Κα-
βάφη, κι' ό συνεργάτης μου κ. Τέλλος
'Αργας, σημείωσε πως ό Καβάφης,
που πρώτος ό κ. Ξενοπούλος τήν έπρό-
σθε πρό έτών κι' έγραψε γ' αύτά, έν
άρθρο σά «Παναθηναϊκά», είναι σήμε-

ρου ένας άπό τούς κορυφαίους μας ποιη-
τάς. Έχει γραμμένα άληθινά άριστοτυ-
γάματα. Κι' όσοι ευχθήσαν νά περυσ-
θεούν στη διάλεξη τού κ. Αγ. α, τά
ένόησαν—γιάς είναι δύσκολα—και τ'
άπήλυσαν, τόσο άπό τή σσηή άνάλυ-
ση τού διημητηού, όσο και άπό τήν τε-
χνικώτε τή άπαγγελιά τής διδος Φρσώος
Μπατιστάτου, πρωταγωνιστριας στο λαμ-
πρό ή εσο του 'Ελληνοτικού Ωδείου.

Όδει κι' εγώ ζέρνυ πόσον καιρό έχεις
νά μου γρ'ψης, 'Ιδιόχορηγι! Πρέπει
όμως νά σου πώ, πως τ' άρατό σου
καταρτιώτο γράμμα με 'ικανοποίησ.
Ναι, ίσως, μπορεί νά είναι κι' ένα
είδος...φε, νισμού αυτή ή όψη που αι-
σθησεται ποί; δέν κάνει τίποτε. Κι' όμω
τι άλλο ήθελες νά κάνης. άπου είσαι
φοιτήτρις; Χαιρετίσ, ατα στην άδελφή
σου. Νά ιδώ, τόρα πότε θά πραγματω-
ποιηθί αύτό τό σχέδιο τής ομαδικής έ-
πισκέψως.

Σ' ευχαριστώ γιά όσα γράφεις. Στά-
φατε τής Δέξης. Φυσικά, άπου τόσο
καιρό ήσουν άρρωστος και δέν πήγαι-
νες σχολή, δέν σου ήταν εύκολο, μ'
όλο τόν ευγενικό σου πόθο, νά ξεσπα-
θώσης. Αλλά άπ' ύπάρχη αυτός ό πό-
θος, θά βρής θέβαια τή ευκαιρία τόρα
που προς μεγάλη μου χαρά, έγενες
καλά έντελός.

Μά μπορώ, Μικρός Τρέκοει, νά μ'ήν
είμαι κατενθουσιασμένη με τό ξεσπά-
θωμα και τή δράση του Συλλόγου σ'α,
άπου κάματε θια τά παιδιά στην Ευαγ-
γελική Σχολή νά μελουν γιά μένα;
Και πάλι σ'ας ευχαριστώ πολύ. Η
σφραγίς του Συλλόγου σ'α, με τόν 'Ο-
μηρον στη μέση, άριστοτάτη.

Υπατία Γ. Η. Χάλωμ πολύ γιά
τήν γνωριμία και σ' ευχαριστώ γιά τό
καλά λόγια. Ναι, άπου θά μείνης τόσο
λίγο καιρό, περιτέο είναι νά πάρης ψευ-
διάνωμα. Όπο σήθησε, σ' όλους τους
διγωνισμοσύ, ό μη έχοντες ψευδώνυμα
είναι δεκτοί με μιά μικρή πληρωμή.
Έδιδάξα ψευδώνυμο τόν άδελφού σου,
που τόν δέχ και μετ'αχαρά.

Τόρα τυπώνεται Θυέλλα, ό Γ' τό-
μος του «Θεάτρου» του κ. Ξενοπούλου,
ό όποίος σ' ευχαριστώ θερμώς γιά όσα
γ' έσας. Έλαβα δύο γράμματά σου κι'
έστει εσα τάς πα αγγελίας. Η ευχρη-
σστη που μ'ου προέτεινε δταν μου γρά-
ψης, θά ήταν μεγαλοπυρη, άν εκπαίτες
ήλιο νά γράψη: καθαρώτερα, γιά νά μή
κουράζω τόσο τά μάτια μου όταν σέ
διαβάζω. Κι' έχι μόνο γιά μένα, αλλά
γιά όλους, πρέπει νά επιμεληθής γιά
γραφικό σου χαρακτήρα. Περασάθησε,
δέν είναι δύσκολο.

Ευχαριστώ πολύ γιά τό ξεσπέθωμα,
'Πάγοςμο' Ονειρο. Σ' αυτούς που παίρ-
νουν άλλα περιοδικά, μπορείς νά λές
και νά δείχνης, πως ή Δελιγρία σ' ευφέ-
δχι μόνο πιδ διακεδαστική, μ'ό άφρέ-
λιμη και πιο άριστοκρατική, —γιάτι
συντάσσεται και τυπώνεται με μιά έ-
λαττή κατέλληλη γιά τήν ήλικία τους. Είναι
μεγάλη ήθική ζημία νά διαβάη ένα
παιδί πράγματα που θά έβλαπταν ίσως
και μεγάλους.

Η Σοφία δά Μολίν μου γράφει
ότι σέ σπεί της, μόλις φθάσε τό
φυλλάδιό, ό μπαμπάς της κι' ό μεγάλος
της άδελφός μαλόνουν ποίος νάπορωτο-
πάρη και νά τό διαβάση, και προπάν-
των τήν «Αθηναϊκή Έπιστολή». Κι'
άπου κάνουν έτσι οί μεγάλοι, φανα-
σθήτε τί αγάπη που μου έχει ή φίλη

μου. Κι' έπειτά... άμφιβάλλει άν τήν
αγάπη κι' εγώ! Μ' αυτά τά πράγμα-
τα, αγαπήτ' μου, είναι άμοιβαία. Άν
σ'ας αγάπη, τήν καρδιά σας τήν ίδια
να ρωτάτε, όχι έμένα.

Τήν π. Πεμπτην έλαβα ένα χονδρό
φακέλλο, σήνομά μου, που έγραφε σ'
όλες τίς γωνίες «έπειγον, έπειγον, έ-
πειγον!» Μπάλ' ετα, πόιες νά είναι
αυτός και πού νά έ π ή γε;... Άνοιγω
γρήγορα-γρήγορα τό φακέλλο και βρί-
σκω μέσα...δύο κώλες άγραφο χαρτί!
—Ήταν ή Πρωταπριλιά του Σπαρ-
τάκου. Και τού χρόνου!

Αχ, τί νά κάνω μ' αυτά τά παι-
διά, που δέν διαβάζουν 'Οδηγό, μ'ά δέν
διαβάζουν, φαίνεται, ούτε αλληλογρα-
φία! Τόσο φοβός είπα πως δέν δέχομαι
τόρα 'Ασκήσεις, κι' όμως έξακολουθούν
νά μου στέλνουν Ασκήσεις και 'Αν-
ήματα!—Στό έρχόμενο ίσως δημο-
σιευθί ή προκήρυξη γιά τό Διαγωνί-
σμό 'Ασκήσεων τής Β' έταμηνας. Θά
τήν ιδούν τουλάχιστον αυτή, γιά νά
καταλάβουν.

Μ'ήν άπελπίσαι τόσο γρήγορα,
Νύμφη του Κιθίου όρος. Σ'ας είπα
ότι τό κομμάτι τά φυλλάγω πέντε κι'
έξη μήνες, κι' ότι κάθε φορά κληρώνω
έπ' όλο τό σωρό. Μπορεί λοιπόν νά
άπείρη. Έκτό: πιά άν πράγματι, όπως
λές, ό κλήρος σέ κατατρέχη. Μά δέν
τό πιστεύω. Η ιδέα σου θά είναι, άπό
δύο-τρεις συμπόσεις στο σχολείο...

Όραλός Έπιστολάς με έστειλε αν
αυτήν τήν εβδομάδα και οί έξής: 'Ε-
λειψήθη Μικρασία (και με γιαι τό
πράτινο!) Τιμημένο Τουρπέρι, Γαλά-
ζιος Οδρανός (με σίχους άπ' τήν άρ-
χή ως τό τέλος) Μελαρό Σαλιω-
τάκι, Μικρός Μετανάστης και Οθ-
όάνιος Θόλος.—Έπέλεσα τάς παραγ-
λλέλας των και τούς ευχαριστώ γιά τά
καλά των λόγια.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.
Αύτην τήν εβδομάδα έλαβα τά
έξής: 'ΕΠηκός ένοχος.—'Από τήν
Αίγυπτο» κτλ.—'Ο Άπυρος.—'Τό
πάθημα του Γεώργου».—'Η Νοικονο-
ρούλα.—'Σάιτσα βουνού».—'Χαιρε-
τισμοί τής Παναγίας».—'Ανοιξη,
ά'Υπομονή κτλ.—'Μουσική».—'Από
έξες συννεφές μου» κτλ.—'Φανταστικά
ταξίδια» κτλ.—'Η 'Ανοιξίς».—'Ο
νευρεμένον παλάτι» κτλ.—'Ευλόγος»
κτλ.—'Αί Σκέψεις μου».—'Αχαρι-
στί» κτλ.—'Τις-τάκι».—'Ο γυρι-
σμός» κτλ.—'Στους ήρωας τής
'Ασίας» κτλ.—'Από τά Φα δ'ρά.—'Παιδ,
Πνεύματα.

Κριτική τής προηγουμένης Σε-
λίδος: 'Τό δέρος. Η πρώτη
στροφή μου φάνηκε περιετή και τήν
παρέλειπα. Έκαμα και λεγόντες
διορθώσεις. Περίτεγο πολύ δέν έ-
ναι. Έχει όμως κάτι τό άβρό, τό ευ-
γενικό, τό τρυφερό. Άν έλειπε μά-
λαστα κι' ή τραχιά κάπως έμφρα-
ση «τήν άγρια τή φύση σου...»—
'Η Τρελλή». Υπερθεωρο. Κι'
όχι πολύ καλογοητευμένο, ός με τή
συντομία που θάπαποδοσε. Τό τέλος
του δίως άποζημιώνει. Παρουσιάζει
είκόνα κάλλιτεχνική.—'Από αντίθε-
τες ιδέες. Μάριές ό τρόπος του. Θέ-
τει ένα μεγάλο πρόβλημα, χωρίς λό-<

